Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle U 63/2017 vp (Jatkokirjelmä) EU:n rautatievastuuasetuksen uudistaminen

Liikenne- ja viestintävaliokunta

21.11.2019

Irja Vesanen-Nikitin/LVM

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Suomen kanta yleisesti

- LVM tukee perusmuistiossa esitettyä ehdotusta Suomen kannaksi
- Suomen pj.kaudella aikaansaatu kompromissiehdotus on pääosin parempi kuin komission alkuperäinen ehdotus
- Säännökset ovat nyt monilta osin selkeämpiä ja niihin on saatu neuvottelujen kuluessa joitain merkittäviä Suomen neuvottelutavoitteiden mukaisia parannuksia
- Hyvää on mm se, että matkustajien kansalaisuutta koskevasta syrjintäkiellosta on poistettu asuinpaikkaa koskeva syrjintäkielto, joten enää ei olisi ongelmia myöntää asuinpaikkaan perustuvia alennuksia lippujen hintoihin paikallisliikenteessä
- Erittäin myönteistä on se, että kansainvälistä rautatieliikennettä koskevaa soveltamisalapoikkeusta on tarkistettu niin, että on selvää, että uuden asetuksen johdosta ei ole tarpeen muuttaa Suomen ja Venäjän välistä rautatieyhdysliikennettä koskevaa valtiosopimusta (SopS 84/2016) eikä tätä poikkeusta asetuksen soveltamisalaan tarvitsisi enää uusia.

Muuta positiivista

- Lipunmyyjien (esim. MaaS toimijoiden) ja matkanjärjestäjien velvoitteita (esim. ateriapalvelujen tarjoamisvelvoitetta viivästyksissä ja erilaisia tiedonantovelvoitteita) on supistettu ottaen huomioon näiden toimijoiden tosiasialliset mahdollisuudet tarjota niitä matkustajalle matkan eri vaiheissa
- Lipunmyyjien ja matkanjärjestäjien tiedonsaantioikeus reaaliaikaiseen kulkutietoon varmistettiin
- Suoralippujen (peräkkäisiä rautatiematkoja koskevien lippujen) tarjoamiseen liittyviä säännöksiä on selkiytetty ja otettu erikseen huomioon lipunmyyjien tarjoamat, muut yhdistelyliput ja niihin liittyvät tiedotusvelvoitteet matkustajaa kohtaan
- Matkustajan viivästyksiä koskevat oikeudet on laajennettu koskemaan myös tapauksia, joissa junavuoro peruutetaan

LVM katsoo, että kompromissiin sisältyvät muutkin tarkennukset hyväksyttävissä

- Rautatieyrityksen oikeutta olla maksamatta vakiokorvausta viivästystapauksissa (Force Majeure) on tarkennettu koskemaan esim. tapauksia, joissa viivästyminen johtuu terrorismista tai viranomaisten suorittamista lainvalvontatoimenpiteistä
- Matkustajan oikeutta ottaa avustajakoira mukaan ja henkilökohtaisen avustajan mahdollisuutta matkustaa maksutta on selkeytetty
- Vahingonkorvaussäännöksiä avustajakoiran menetyksestä, vahingoittumisesta tai katoamisesta sekä säännöksiä tarjota korvaava apuväline on tarkennettu
- Erityisesti kuulo-, näkö- ja kehitysvammaisia matkustajia koskevia tiedonsaantisäännöksiä on tarkennettu sen osalta, miten asetuksen edellyttämät tiedot kuten matkustajainformaatio on esitettävä (viittaukset komission teknisiin asetuksiin ja esteettömyysdirektiiviin)
- Avustamista asemilla ja junissa koskevia velvoitteita on jonkin verran kevennetty sen johdosta, että yhä useampi asema ja juna on nykyisin miehittämätön. Näissäkin tilanteissa edellytetään, että avustusta pyritään järjestämään kaikin kohtuullisin keinoin (ja rautatieyhtiö voi aina tarjoa parempiakin palveluja)
- Henkilökunnan koulutusvelvoitetta on jonkin verran rajoitettu (ei enää vammaistietoisuuskoulutusta esim. kaikille uusille työntekijöille vaan vain suurta yleisöä palvelevalle henkilökunnalle ja tietotaidot suoraan avustavalle henkilökunnalle). Toisaalta nyt edellytetään säännöllistä uudelleenkoulutusta